

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2013-3-27 (Muafiyet/Menfi Tespit)
Karar Sayısı : 13-32/429-190
Karar Tarihi : 29.05.2013

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Kenan TÜRK, Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, İsmail Hakkı KARAKELLE,
Dr. Murat ÇETİNKAYA

B. RAPORTÖRLER: Evrim Özgül KAZAK, Didem ULUÇ, Mazlum YALÇINKAYA

C. BİLDİRİMDE

BULUNAN : - Akümülatör ve Geri Kazanım Sanayicileri Derneği
Merter Meridyen İş Merkezi Ofis No: 504 Tozkoporan/İstanbul

- (1) **D. DOSYA KONUSU:** Akümülatör ve Geri Kazanım Sanayicileri Derneği Tüzüğüne menfi tespit belgesi verilmesi talebi.
- (2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 02.04.2013 tarih ve 2000 sayı ile giren bildirim üzerine düzenlenen 24.05.2013 tarih ve 2013-3-27/MM sayılı Menfi Tespit/Muafiyet Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (3) **F. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda özetle; dosya konusu anlaşmaya menfi tespit belgesi verilebileceği kanaat ve sonucuna ulaşıldığı ifade edilmiştir.

G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

G.1. Taraf: Akümülatör ve Geri Kazanım Sanayicileri Derneği (Aküder)

- (4) Aküder, atık akümülatörlerin (atık akü) çevreye zarar vermeyecek şekilde toplanmasını, depolanmasını, geri kazanımını sağlamak/sağlatmak amacıyla 17.11.2004 tarihinde kurulmuştur.
- (5) Yeniden kullanılabilir durumda olmayan akülere "atık akü" adı verilmektedir. Atık aküler içerdikleri yüksek miktarda kurşun ve asitten dolayı tehlikeli atık sınıfına girmektedir ve yönetimi 31.08.2004 tarih ve 25569 sayılı Resmi Gazete yayımlanarak yürürlüğe giren "Atık Pil ve Akümülatörlerin Kontrolü Yönetmeliği" (Yönetmelik) çerçevesinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığı (Bakanlık) tarafından düzenlenmektedir.
- (6) Yönetmelik, akümülatörlerin etiketlenmesi ve işaretlenmesi, üretilmesinde zararlı madde miktarının azaltılması, kullanıldıktan sonra atıklarının evsel ve diğer atıklardan ayrı olarak toplanması, taşınması, bertarafı ile ithalat, transit geçiş ve ihracatına ilişkin yasak, sınırlama ve yükümlülükler ile alınacak önlemler, yapılacak denetimler ve tabi olunacak sorumluluklara ilişkin hukuki ve teknik esasları düzenlemektedir.
- (7) Yönetmeliğin "Akümülatör Üreticilerinin Sorumlulukları" başlıklı 10. maddesinde, akü ithalat eden firmalar ile akü üreticisi firmalar atık akülerin toplanmasını, geri kazanımını ve bertarafını sağlamak veya sağlatmakla yükümlü tutulmuştur.
- (8) Yönetmeliğin 29. maddesine göre akü üreticileri/ithalatçıları atık akülerin toplanması, taşınması, geri kazanımı, bertaraf veya ihraç edilmesine dair yükümlülüklerini yerine

13-32/429-190

getirmek ve bunlara yönelik gerekli harcamaların karşılanması için, Bakanlığın koordinasyonunda bir araya gelerek kâr amacı taşımayan tüzel kişiliği haiz bir yapı oluşturabilmektedir.

- (9) Aküder anılan Yönetmelik hükmü çerçevesinde ağırlıklı olarak akü üreticileri tarafından kurulmuş ve 11.01.2005 tarihinde Bakanlık tarafından yetkilendirilmiştir.
- (10) Aküder'in aralarında Mutlu Akü ve Malz. San. A.Ş., İnci Akü Sanayi ve Ticaret A.Ş., Yiğit Akü Malzemeleri A.Ş. gibi ülkemizin en büyük akü üreticileri ile bu üreticilerin geri kazanım tesislerinin de bulunduğu toplam 209 üyesi bulunmaktadır.

G.2. 20.5.2008 tarih ve 08-34/456-161 sayılı Rekabet Kurulu (Kurul) Kararı

- (11) Aküder kurucu üyelerince kurulan Aküçev Atık Akü Toplama ve Taşıma San. ve Tic. A.Ş. (Aküçev) hakkında yürütülen soruşturma sonunda alınan 20.5.2008 tarih ve 08-34/456-161 sayılı Kurul kararında (Atık Akü Kararı);
  - Aküçev'in düzenli olarak aldığı yönetim kurulu kararlarıyla tali bayiden ana/bölge bayiine, ana/bölge bayiinden Aküçev'e ve Aküçev'den geri kazanım tesisine olmak üzere tüm aşamalarda atık akü fiyatlarını belirlemesi,
  - Bölge bayileri ile imzalanan sözleşmeler ve bayilerden alınan taahhütnameler yoluyla atık akülerin Aküçev'e satılmasının zorunlu tutulması,
  - Üye geri dönüşüm tesislerinin sadece Aküçev kanalından atık akü almasının zorunlu tutulmasına ilişkin

eylem ve kararların rekabet ihlali oluşturduğuna hükmedilmiştir. Anılan kararda ayrıca Aküder atık yönetim planı ve bu plan çerçevesinde yapılacak tüm sözleşmelerde gerekli değişikliklerin yapılmasına, Aküçev'in Ana Sözleşmesinde düzenlenen faaliyet konusunun değiştirilmesine ya da hukuki varlığının sona erdirilmesi gerektiğine hükmedilmiştir.

- (12) Kurul kararının gereğinin yerine getirilmesi amacıyla Aküçev'in faaliyet konusu değiştirilmiş ve Aküder atık yönetim planı yeniden hazırlanarak Kurula sunulmuştur. 14.01.2009 tarih ve 09-02/14-M sayılı Kurul kararı ile yapılan değişikliklerin soruşturma sonucunda alınan Kurul kararına uygun olduğuna karar verilmiştir.
- (13) Söz konusu karar sonrasında Aküder üyelerinin atık akülerinin Aküçev tarafından toplatılması uygulamasına son verilmiştir.

G.3. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

- (14) Atıklara ilişkin çevresel düzenlemeler genellikle, mehz alınan Avrupa Birliği atık düzenlemeleriyle paralel olacak şekilde "üretici sorumluluğu prensibi"ne dayanmaktadır. Üreticilerin/ithalatçıların, ürünlerinden kaynaklanan atıkların yönetiminden (toplanması, geri kazandırılması ve bertaraf edilmesi) sorumlu tutulması anlamını taşıyan söz konusu prensibe dayalı düzenlemelerde üretici/ithalatçılara atık yönetimine ilişkin sorumluluklar yüklenmekte, bu sorumlulukların bireysel (her bir üreticinin/ithalatçının tek başına atık yönetiminden sorumlu tutulması) veya kolektif (üreticilerin/ithalatçıların bir araya gelmek suretiyle atık yönetimi sorumluluklarını gerçekleştirmesi) şekilde yerine getirilmesi beklenmektedir.
- (15) Dosya konusu Aküder akü üreticilerinin/ithalatçıların atık yönetimi sorumluluklarını kolektif olarak yerine getirmelerine imkan tanıyan Atık Pil ve Akümülatörlerin Kontrolü Yönetmeliği'nin 29. maddesi uyarınca oluşturulmuş ve yetkilendirilmiş bir kuruluştur. Bu nedenle Aküder'in rekabet hukukuna aykırı bir eyleminden bahsedilemeyecektir.
- (16) Öte yandan, üyelerinin akü piyasasında birbirleri ile rekabet halinde olan teşebbüsler olması sebebiyle Aküder, bir platform olarak rekabet karşıtı bir takım eylem ve kararlara yol açma riskini bünyesinde barındırmakta ve Aküder'in eylem ve kararları rekabet hukukunun uygulama alanı içerisinde yer almaktadır.

13-32/429-190

- (17) Nitekim 20.5.2008 tarih ve 08-34/456-161 sayılı Atık Akü Kararı'nda; Aküder oluşumu hakkında herhangi bir muafiyet değerlendirmesinde bulunulmamış, Aküder'in eylem ve kararları değerlendirilmiştir.
- (18) Yönetmelikle birlikte atık akü yönetiminin zorunlu tutulması nedeniyle, bireysel/kolektif bir atık akü yönetim sisteminin kurulması veya kurulu bir sisteme katılması, akü pazarında faaliyet gösterebilmenin koşullarından biri haline gelmiştir. Bu çerçevede, Aküder'in farklı üreticiler/ithalatçılar için farklı üyelik koşulları ileri sürmesi, üreticilerin/ithalatçıların akü pazarındaki konumlarını doğrudan etkileyebilecek bir nitelik taşımaktadır. Ayrıca, üyelik sürelerinin uzun tutulması, Aküder dışında başka yönetim sistemlerinin oluşmasını engellemek suretiyle atık akü yönetimi piyasalarındaki rekabeti engelleyebilecektir. Bu itibarla, rekabet hukukuna aykırı bir oluşum olarak kabul edilmemekle birlikte Aküder'in üyelik koşulları ve sürelerinin değerlendirilmesi gerekmektedir.
- (19) Aküder Tüzüğü incelendiğinde, üyelik ve üyelikten çıkarılma şartlarının tüm adaylar için eşit ve şeffaf olduğu, üyelerin istedikleri zaman Aküder'den ayrılabilmelerinin mümkün olduğu görülmektedir. Ayrıca, Aküder üyeliğinin, üreticilerin/ithalatçıların Yönetmelikten kaynaklanan sorumluluklarının (miktar olarak) tamamının veya bir kısmının Aküder'e devredilmesi koşulu da dahil olmak üzere, teşebbüslerin akü ve atık akü pazarlarındaki faaliyetlerini zorlaştıracı herhangi bir koşula bağlanmadığı anlaşılmaktadır.
- (20) Bu bilgiler ışığında Aküder Tüzüğü'nün 4054 sayılı Rekabetin Koruması Hakkında Kanun (4054 sayılı Kanun)'a aykırı herhangi bir hüküm içermediği kanaatine varılmıştır.

H. SONUÇ

- (21) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre; Akümülatör ve Geri Kazanım Sanayicileri Derneği Tüzüğüne 4054 sayılı Kanun'un 8. maddesi uyarınca menfi tespit belgesi verilmesine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.